

# KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

ROK XXVI.

Piątek, 19 kwietnia 1935 r.

Nr. 108

Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec  
Piłsudskiego 4. Telefon: Red. 64, Adm. 75.

P.K.O. 302.712

Opiata poczt. niszczona ryczałtem.

Prenumerata miesięczna z odnośnikiem do domu i przesyłką pocztową

2.50

## NIEMCY PROTESTUJĄ

przeciwko uchwałom genewskim

**LONDYN, 18.4. (PAT).** Reuter donosi z Berlina: Ambasador brytyjski zosiłał pismo do rządu niemieckiego na Wilhelmsstrasse, gdzie w. Bülow w zastępstwie niemieckiego w. Neuratha złożył na jego ręce protest w formie noty werbalnej w sprawie uchwał W. Brytanii w Sreście i Genewie. Protest ten utrzymany był w bardzo ostrym tonie. Analogiczny protest został złożony ambasadorowi Włoch, który również był obecny na Wilhelmsstrasse. V. Bülow zapytał obu ambasadorów, czy ich rządy, jako gwarant traktatu lokarnieńskiego, biorą na siebie odpowiedzialność w takim samym stopniu w razie agresji ze strony Francji, jak i ze strony Niemiec. Jak przypuszczają, obaj ambasadorowie dali zapewnienie w sensie pozytywnym. W sprawie tej nie ukazało się żadne oficjalne oświadczenie. Fakt, że niemieckie ministerstwo spraw zagranicznych wyraziło swoje oburzenie, spowodowało słomowiska oziętego przez W. Brytanię w Sreście i Genewie zostało dziś powtórzone agencji Reuter w Londynie.

**LONDYN, 18.4. (PAT).** Wobec niektórych wiadomości o dokonanych niekiedy na stronie rządu niemieckiego protestach wobec rządu brytyjskiego spowodu uchwały konferencji w Sreście i Rady Ligi Narodów w Genewie z międzynarodowych kręgów brytyjskich wysłaniają o następujące: W ciągu ostatnich 48 godzin rząd pomiędzy rządem brytyjskim i rządem niemieckim nastąpił kontakt dwukrotny. 1) we wtorek 16 bm. ambasador brytyjski w Berlinie Phipps udał się do Urzędu spraw zagranicznych Rzeszy i i oficjalnie powiadomił rząd niemiecki o deklaracji potwierdzającej traktat lokarnieński, ogłoszonej w Sreście przez W. Brytanię i Włochy. Podobna deklaracja wykomini została złożona przez ambasadora brytyjskiego w Brukseli wobec rządu belgijskiego. 2) w środę 17 kwietnia sekretarz stanu w urzędzie spraw zagranicznych Rzeszy w. Bülow zapytał do siebie ambasadora brytyjskiego i wyraził mu zdumienie rządu niemieckiego spowodu tonu i treści uchwały genewskiej, podkreślając, że nie ufał ona rządowi Rzeszy dalszych kroków w kierunku porozumienia między-narodowego, zainicjowanego przez W. Brytanię. Ze strony brytyjskiej w Foreign Office podkreślają wyrażenie, że deman-

che rządu berlińskiego wobec ambasadora brytyjskiego nie miało charakteru protestu, albowiem już choćby ze względu na formalnych. Z. Brytania nie mogłaby przyjąć protestu przeciwko uchwałom Rady Ligi Narodów.



HISTORYCZNE POSIEDZENIE RADY LIGI NARODÓW.

Posiedzenie Rady Ligi Narodów w dniu 16 bm., na którym uchwalono rezolucję w sprawie zbrodni niemieckich. W kole przewodniczący, turecki minister spraw zagranicznych Rüşdi Aras, na lewo od niego Laval i delegat Włoch baron Aloisi, na prawo zaś Sir John Simon, Litwinow, minister Beck i dr. Benesz.

## Nadzwyczajna sesja Sejmu zostanie zwołana 16 maja?

**WARSZAWA, 18.4. (tel. wł.).** Zapowiedziana w końcu sesji zwyczajnej parlamentu sesja nadzwyczajna, mająca rozważyć projekty ustaw, realizujące nową ustawę konstytucyjną, mianowicie ordynacji wyborczej do Sejmu, ordynacji wyborczej do Senatu i ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej — ma być zwołana na d. 16 maja r.b. w czwartek. Jak słychać, w dzień ten odbyłoby się pierwsze plenarne posiedzenie Sejmu, na które wniesione byłyby te projekty; na początek ma pójść ustawa o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej ze względu na to, iż stanowisko Prezydenta, według nowej ustawy konstytucyjnej wyrażone jest na czoło budowy państwowej. Ustawa

za tem o wyborze Prezydenta zajmując hierarchicznie najwyższe miejsce we wszystkich ustawach, realizujących nową Konstytucję. Jak słychać, projekty tych ustaw mają być przedstawiane nie przez Klub bezpartyjnego bloku w Sejmie, lecz przez rząd. Pnace bowiem przygotowywane kierowane są bezpośrednio przez p. prezesa Rady ministrów Sławika, który przedtem kierował pracami konstytucyjnymi bloku, jako jego prezes. Wobec objęcia przez pos. Sławika prezesa gabinetu, punkt ciężkości tych prac przesunął się do prezydium Rady ministrów, co właśnie miało być jednym z celów powołania na urząd szefa rządu obecnego prejmiana.

## Plotki niemieckie na temat zajęć pomorskich

**WARSZAWA, 18.4. (tel. wł.).** Różne stolice zachodnie, a zwłaszcza Londyn są ogromnie zainteresowane rozwojem stosunków polsko-niemieckich, w związku z ostatnimi wydarzeniami na Pomorzu. Przyczynia się do tego prasa niemiecka, która wyolbrzymia do niebywałych rozmiarów zajęcia pomorskie. Dołączył się do tego również atak niemiecki na wojewodę Grzyńskiego.

Prasa zagraniczna jest przez Niemców błędnie informowana, jakoby na Pomorzu lała się krew. Niemcy rozpuszczają nawet tak fantastyczne pogłoski, jakgdyby w Polsce miały się dokonać jakieś przesunięcia wojskowe.

Wszystkie te doniesienia wywołały, zwłaszcza w Londynie, pewne poruszenie i pewne koła angielskie zwróciły się do Warszawy o szczegółowe informacje.

## Chińska armja czerwona zwycięsko walczy z wojskami rządowymi

**TOKIO, 18.4. —** Agencja „Shinbun Rengo” donosi, że chińska armja czerwona, licząca około 50.000 żołnierzy, odniosła zwycięstwo nad wojskami rządu prowincji Szeccuan i zajęła w dniu 15 kwietnia miasto Czüniszy i zmusiła wojska prowincjonalne do podpisania umowy o zaprzestaniu dalszej walki przeciwko armji czerwonej.

W dniu 16 kwietnia armja ta zajęła również miasto Lonsian, w pro-

wincji Czendu. Następnie oddziały armji czerwonej walczyły z powodzeniem przeciwko wojskom, znajdującym się pod osobistym dowództwem marszałka Czang Kaj Sze, w pobliżu Gujana, głównego miasta prowincji Gujczou. Podczas walk zniszczono, jak słychać, 20 samolotów rządowych.

Czang Kaj Sze wydał rozkazy o szybkim przerzuceniu do Gujana nowych oddziałów wojskowych.

## Ameryka protestuje

PRZECIW ZARZĄDZENIOM JAPONJI

**WASZYNGTON, 18.4. (PAT).** Rząd St. Zjednoczonych przesłał do Japonji notę, w której pomownie protestuje przeciwko utworzeniu monopolu naftowego w Mandżukio. St. Zjednoczone uważają do zarządzenia za pogwałcenie traktatów i za akt sprzeczny z polityką drzwi otwartych na Dalekim Wschodzie. Ambasador St. Zjednoczonych w Tokio otrzymał polecenie ponownego zaprotestowania w japońskim ministerstwie spraw zagranicznych.

## Miljon pomarańcz wrzucono do morza

**BUKARESZT, 18.4.** W porcie Konstancji wyrzucili kupcy rumuńscy milion pomarańcz, natadowanych w 50 wagonach do morza, w obawie przed spadkiem cen pomarańcz na rynku rumuńskim. Tysiące ludzi zebrało się nad brzegiem morza, przyglądając się z oburzeniem, jak skrzynie z pomarańczami przewożono na tratwach na pełne morze i wrzucono do wody.

Mieszkańcy Konstancji usiłowali na łodziach rybackich dotrzeć do okrętu, z którego zrzucono skrzynie z pomarańczami do wody, jednak to się im nie udało. Morze pochłonęło milion pomarańcz na oczach tysięcy rozgoryczonych tłumów.

## Tragiczna śmierć BRATA RASPUTINA

**MOSKWA, 18.4. (tel. wł.).** Na jednej z ulic w Moskwie został przejechany przez samochód stary żebrak, ponoszący ciężką śmierć.

Jak ustalono w śledztwie, tragicznie zmarłym żebrakiem był rodzinny brat sławnego Rasputina.

## Krwawe starcie

STRAJKUJĄCYCH GÓRNIKÓW Z POLICJĄ.

**CORBIN, (Brytyjska Columbia) — 18.4. (PAT).** Między grupą 250 strajkujących górników, a policją doszło do gwałtownego starcia w czasie którego odniosło cięższe rany 16 policjantów i 25 górników.

## Przymusowe roboty W RUMUNJI

**BUKARESZT, 18.4. (PAT).** Ministerjum skarbu wypracowało projekt ustawy o zamianie kary więzienia za niszczenie maożonych grzywń pieniężnych na przymusowe roboty. Decyzja ta została powzięta z powodu, iż liczba obywateli, a zwłaszcza chłopów, którzy nie mogą uiścić tych grzywń, wzrasta stale tak, iż istniejące więzienia nie są w stanie pomieścić aresztowanych.

## Gubernator rozprawia się Z POSEŁAMI

**PORTO ALEGRE, 18.4. (PAT)** Donoszą z Belem (stan Para), że gubernator tego stanu major Barata, dokoła zbrojnego napadu na posłów, doprowadzanych pod eskortą wojsk federalnych na pierwszą sesję izby stanowej. W czasie napadu odnieśli rany posłowie Condoro, Souza, Castro i Mac Dowel.

Po dokonaniu napadu major Barata kazał zamknąć izbę poselską i w swojej rezydencji zebrał wiernych sobie posłów, którzy na jego żądanie wybrali go na prezydenta stanu.

Wobec groźnej sytuacji, jaka się wywodziła na terenie całego stanu, naczelny trybunał stanowy zwrócił się do rządu federalnego o przystanie silniejszych oddziałów wojskowych, aby nad ich ewentualnym atakiem

## Min. Beck wyjechał

**WARSZAWA, 18.4. (Tel. wł.).** Minister Beck wyjechał z Genewy. Swięta spędzi min. Beck z małżonką w Juan les Bains.

## Benesz

JEDZIE DO MOSKWY

**PARYŻ, 18.4. (PAT).** Agencja Havasa donosi z Genewy: Litwinow i Benesz mawiali się długo nad projektem paktu wzajemnej pomocy pomiędzy Z.S.R.R. a Czechosłowacją. Koła poinformowane twierdzą, że Benesz uda się do Moskwy, aby parafować pakt o ile to będzie możliwe jeszcze przed konferencją rzymską.

## 15 narcarzy POD LAWINĄ

**BERN 18.4.** W dniu wczorajszym w Alpach Walskich niedaleko wioski Saas-Fee spadła katastrofalna lawina ze szczytu Mirtaghorn. Lawinę spowodowała pniał podobnie grupa 15 turystów niemieckich, którzy zjeżdżali na nartach z Platte, dokąd wybierali się marne ostrzeżeniu przewodników szwajcarskich. Wszyscy tu yscy zostali pogrzebani pod masami pyłu śnieżnego.





## ZDROWE MLEKO DLA DZIECKA...

### PEŁNE — WYBOROWE PASTEURYZOWANE

- pochodzące z wzorowej obory majątku Bolesława
- od krów badanych weterynaryjnie na gruźlicę i tbc
- z zachowaniem wyjątkowych warunków higienicznych

wprowadziła do sprzedaży:

## SPÓŁDZIELNIA ZIEMIAŃSKA

SOSNOWIEC, Sienkiewicza 1, tel. 9-45.

... TO ZDROWE DZIECKO DLA NARODU



HR. PIGNATTI DI CUSTOZZA

znanym będzie prawdopodobnie ambasadorem włoskim przy Watykanie.

## Tajemnica angielskich ZAMÓWIEŃ WOJSKOWYCH W AMERYCE

Ambasador brytyjski w Waszyngtonie Lindsay odrzucił półgodzinną rozmowę z sekretarzem stanu Haillem, w której miałby zaprezentować przeciwko przeciwnikom komisji badań doświadczeń amunicyjnych w senacie pomyślną korespondencję między bankami amerykańskimi a sądem brytyjskim. Chodzi głównie o korespondencję z bankiem Morgana i „Guaranty Trust Company”, które finansowały brytyjskie zamówienia amunicyjne w Ameryce.

Ambasador Lindsay oznajmił wicehrall, że chociażby rząd brytyjski nie obawia się ujawnienia żadnych szczegółów tej korespondencji, to jednak uważa, że stosunki między brytyjskim a jego agentami fiskalnymi w obcych krajach stanowią sprawę, której nie można ogłaszać bez zgody rządu Wielkiej Brytanii.

Sekretarzem stanu przekazał memorjał Lindsaya komisji senackiej bez komentarzy.

## Stracił pamięć

PO MORDERCZYM NAPADZIE

LWÓW, 18.4. Z Kijowa donoszą, że kiedy dyrektor tamtejszego banku, Zygmunt Kriss, opuszczał biuro, napadł na niego jakiś mężczyzna i ugromił go kłosem żelaznym w głowę.

Nieprzytomnemu zabrano 100 dolarów w gotówce, kilkadziesiąt różnych akcyz, 35 funtów szterlingów, 60.000 rumuńskich lei, 60.000 koron czeskich oraz wielokrotnie, opiewające na 50.000 zł. Cios, zadany napadniętemu był tak silny, że nastąpiło złamanie kości czaszki. przyozem odłamki kości przebiły kłopotliwie. Dyr. Kriss, jakkolwiek przytomny po napadzie, stracił zupełnie pamięć.



## Groźny wybuch gazu Cudem obyło się bez ofiar

TORUŃ, 18.4. (Tel.wł.). Dziś około godz. 4 rano nastąpił wybuch, który tylko cudem nie pociągnął za sobą ofiar w ludziach.

Przy ul. Franciszkańskiej niedaleko gmachu województwa znajduje się wielki zbiornik gazowy, z którego gaz transportuje się do hali 1 p. balonowego. Tam gaz ten używany jest do napełniania ćwiczebnych balonów obserwacyjnych. Transport gazu odbywa się w t. zw. gazochronach, czyli balonach uszytych ze szkieletem z drutu.

Dziś około godz. 4 rano 15-tu żołnierzy transportowało wypełniony gazochron do hali balonowej. Gazochron unosił się w powietrzu na niewielkiej wysokości, trzymany na linach przez żołnierzy.

W pewnej chwili na ul. Kraszew-

skiego wskutek nagłego wstrząśnienia wiatru balon zniszczony został na przewodnik elektryczny. Powstało krótkie spieczę i w następstwie wybuchu gazu w balonie. Powioka momentalnie spłonęła. Z balonu pozostał tylko szkielec. Wybuch nie pociągnął za sobą żadnych ofiar wśród żołnierzy bowiem cała siła wybuchu skierowała się w górę.

## Rekord lotniczy

HONOLULU, 18.4. Wodnopłatowiec amerykański inaugurujący obsługę linii napowietrznej Kalifornia — Chiny wodował w Pearl - Harbour (stacja morska na wyspie Oahu jednej z hawajskich) po przebyciu 3.900 km. w ciągu 17 godzin 45 minut.

WIEDŃ, 18.4. (Tel. wł.). Z Sofii nadeszły tu sensacyjne wiadomości o masowych aresztowaniach przeprowadzanych wśród wybitnych polityków bułgarskich.

Dziś we wczesnych godzinach rannych koła polityczne stolicy Bułgarii zaalarmowane zostały wiadomością o aresztowaniu z polecenia ministra spraw wewnętrznych byłego premiera bułgarskiego i przywódcę rozwiązanej w roku zeszłym ruchu narodowo-społecznego, prof. dr. Aleksandra Cankowa. Aresztowanego natychmiast wywieziono do portu Burgas nad Morzem Czarnym i tam internowano.

Zesłanie nastąpiło podobno spowodowane listem, jaki Cankow przed trzema dniami wystosował do swoich zwolenników i niektórych osobistości politycznych. W liście tym atakował on ostro obecny rząd, domagał się „powrotu armii z polityki do koszar”, przywrócenia pełnych praw królówi, w przeciwnym bowiem razie krajowi groziła poważna wstrząs wewnętrzny.

Aresztowanie Cankowa wywołało tam większe wrażenie, że uchodził on w sferach politycznych za „męża przy szłości”. Internowanie b. premiera w Burgas uważane jest za wypowiedź nie wojny silnemu ruchowi narodowo-społecznemu.

W późniejszych godzinach nadeszły wiadomości, iż rząd nie ograniczył się do zesłania jedynie Cankowa. Policia polityczna aresztowała i wywiozła do Burgas cały szereg wybitnych polityków, wśród których znajdują się: były premier plk. Kimon Georgiew, jego były szef gabinetu Karakulow, gen. Portkow i były

poseł partji Cankowa Kiryłew. Spodziewane jest też aresztowanie i internowanie plk. Walczewa, organizatora zamachu stanu z 19 maja 1934 r.

W kołach politycznych twierdzą, że w ciągu tygodnia należy się spodziewać daleko idących zasadniczych zmian w rządzie i w polityce rządowej.

## DYMISSJA GABINETU

SOFJA, 18.4. (PAT). W związku z informowaniem dwóch b. premierów Georgiewa i Cankowa oraz innych wybitnych przywódców narodowej partji, członków gabinetu podali się do dymisji. O-

## ANTONI HRAM. Sobowtór Doktora Bauma

powieść.

94)

Co to wszystko ma znaczyć?... — pomyślał i nagle, słaba na razie, nadzieja załopotała mu w sercu. — A może to nie „Posejdon”, a jakiś korsarski statek?... Nie, nie, — widzi przecież wyraźnie jego ciemny, głęboko wcięty profil i może już odczytać duże, wypłowiałe litery.

Dwa, skrajnie sprzeczne uczucia stany się teraz w duszy doktora Bauma. Nie ulegało już bowiem najmniejszej wątpliwości, że motorówka za cel tej krótkiej drogi obrała jego statek. A więc tam, albo znajdzie wolność, lub... — Nie! to niemożliwe!... — stara się całą siłą woli odgnać to drugie, straszne przypuszczenie, które włosy podnosi na głowie, a ciało przysparza w febryczne drżenie.

Ale usiłowania te niweczy okrutna rzeczywistość. Baum bowiem wyraźnie już widzi snujące się po pokładzie sylwetki obcych mu marynarzy. Jakiś młody, w polskim mundurze oficer stoi przy głównym dzwigniku i wydaje rozkazy. Wszyscy to jednak nie przerażało go w takim stopniu, jak widok komisarza Młotockiego, który oparty o balustradę pokładu spokojnie pali cygaro, puszcza- iąc kłęby gęstej, wonnego dymu.

Baum skurczył się, zwinął sobie, jakby chciał swą korpuśnią osobę sprowadzić do znikomych

rozmiarów słabego knaba, pragnącego ukryć się przed okiem nieprzyjaciela, w swojej ciasnej skorupce.

Motor przestał pracować, lecz łódź prawem bezwładności płynęła dalej, aż pod sam kadłub okrętu. Wreszcie, kiedy skazyła hamulec wzburzyły spokojną toń morza i zadźwięczały ogniwa zanurzonych łańcuchów, — motorówka przy grzynie bloków poczęła się wznosić w górę.

Baumowi zdaje się, że to nie tryba tak szczerką o siebie, lecz słyszy grzyskanie zębów okrutnego potwora, który za łada moment pochwyty go w swe ramiona i zdławi w okropnym uścisku. Chce podnieść związane ręce do twarzy, by otrzeć strugi potu, zalewające mu oczy, lecz nie znajduje na tyle siły. — Koniec... już koniec... — szumi mu w głowie przerażająca w swej prawdziwości myśl, którą nie sposób odgnać. Baum pragnie już tylko, ażeby wysoko nad powierzchnią wody wznieśli się kółka przerażających łańcuchów i z kilkumetrowej wysokości sunęła w wodę... Ale łódź już dosięga wysokości pokładu. Dźwigar obraca się powoli i motorówka osiada na przednim pomoście.

Baum widzi nadbiegające postacie policjantów i marynarzy i zdaje sobie sprawę, że pozostało mu już jedynie popełnić samobójstwo. Wystarczy sięgnąć tylko do kieszeni kamizelki, a połem nachylić nieco głowę i mała, niepozorna pigułka cyanalki rozpuści się raz na zawsze w przeraźliwiej kształcie. Ale teraz właśnie, jak nigdy dotąd, życie ma dla niego nieocenioną wartość. Baum dziwi się, że kiedykolwiek mógł myśleć o samobójstwie... — Jeszcze nie wszystko stracone. — naciesza się kiel-

przekonania, byle przed samym sobą usprawiedliwić opamnowujący go lek przed śmiercią.

— Wysiadać!... — słyszy spokojny ale stanowczy głos komisarza Młotockiego. Dwóch agentów z gotową do strzału bronią idzie po bokach włokącego się jak na szafot doktora Bauma. Towarzyszą mu wiewidzi i złowrogie promki tłoczących się marynarzy, pragnących spojrzeć z bliska w twarz tego arcyzbrodniarza.

Ta uciążliwa droga trwa jednak krótko. Bowiem niebawem zamykają się drzwi obszarnej kajuty i więzień ociężałe osuwa się na krzesło, naprzeciw Młotockiego, Dąbrowskiego i dwóch wiewidowców. Rozwiązują mu ręce i dają chwilę wytchnienia przed mającym nastąpić przesłuchaniem. Pobieżna rewizja, jaka poprzedziła zdjęcie kajdamek, nie odzłaziła wykryć malej pigułki cyanalki, ukrytej w kieszonce kamizelki. — Polknij ją. — podszeptuje rozsadek, nie widząc innego wyjścia z tej nieodwrotnej ostateczności.

— Jeszcze nie wszystko stracone. — mówi mu instynkt samozachowawczy, przekładający najgorszą nawet wegetację ponad samą istotą śmierci. Baum kurczowo ucieszył się tej myśli i całą siłą woli stara się odprzeć podszept rozsądku... Nie-spokojnem, oczekującym spojrzaniem wpatruje się w twarz starego komisarza, jakby starał się odgadnąć, czy zaszła tu tylko jakaś, wypływająca z dziwnego zbiegu okoliczności, pomyłka, czy też zdolano odkryć istotną prawdę.

(Dalsz)



# Polska na morze!

Wywiad z generałem G. Orlicz Dreszerem

Znaleźliśmy się w miłym mieszkaniu generałowskim w Alejach Ujazdowskich. W saloniku, w którym znać dbałą rękę pani domu, siadamy, by porozmawiać o sprawach Polski na morzu. Gen. Orlicz-Dreszer na sam dźwięk słowa „morze”, ożywia się nadzwyczajnie. Nie ulega wątpliwości, że nie tylko jako prezes Ligi M. i K. przejmując się temi sprawami, lecz jest żywym uosobieniem idealisty morskigo, rozmiłowanym we wszystkim, co dotyczy szumiących fal, płynących nów, szerokich perspektyw dla narodu, mającego wolny dostęp do morza i mającego zeń korzystać.

Pierwszym pytaniem naszym jest: Czy obozy morskie propagandowe, które L. M. i K. urządziła w r. z. będą utrzymywane nadal i w r. b.? Oczywiście! Nie tak nie zbliża obywateli z morzem, jak bezpośredni kontakt z postacią obozu, namiotu, bezpośredniego sąsiedztwa z Bałtykiem i... tanioci pobytu! Niedługo już podamy warunki pobytu w rezerwach obywateli.

Skłonił pytam o sprawy kolonialne. W pierwszym rzędzie gen. Orlicz-Dreszer przypomina bolesną prawdę historyczną: „Zbyt wiele mamy stracił w ciągu stuleci spowodować braku ścisłej łączności z nim, żebyśmy mogli powtarzać stare błędy”. Polacy daleko łatwiej rozbraja się moralnie od innych narodów, to też sprawę naszej gotowości morskiej trzeba nieustannie podsycać mowami argumentami. Z jednej strony — obrona polska jest konieczna wobec olbrzymiego rozwoju propagandy moru naszych sąsiadów, z innej zaś — trzeba społeczeństwu wskazać cel właściwy jego wysiłków w dziedzinie morskiej...

Kolonje? Tak! Polska nigdy nie będzie potęgą światową, jeśli nie otworzymy dla niej bieżących dróg na szeroki świat i nie ukážemy społeczeństwu nie tylko moralnych, lecz także materialnych korzyści płynących z łączności z nim. Aby zaś coś propagować, trzeba, by ci, którzy mają propagandę uprawiać, znali tę sprawę nie z teorii, lecz praktyki. Musielibyśmy poznać kolonie światowe pod dwójakim względem: 1) dogodności, czy nadawanie się na osadnictwo polskie, 2) warunki do handlu, na zasadzie kompensaty lub wymiany. Wysłańcy L. M. i K. odwiedzili już wszystkie kolonie zaprzyjaźnione z nami Francji, w Afryce, zaczynając od Senegalu, kończąc na Togo i Dahomeju. Stwierdziliśmy, że wszędzie tam panują warunki sprzyjające dla handlu z Polską. Dla przykładu przytoczę jeden z antyków, który sprowadzamy z tropików za 5 do 6 milionów złotych. Tyle Polska wydaje rocznie za kopre, wzamian nie dotychczas nie sprzedając. Należy zrekompenzować i csumie towarami polskimi... „Pencetranci” wysłani przez L. M. i K. ustalają na miejscu rodzaj zapotrzebowania kolonialnych, któreby mogły być zaspokojone przez przemysł polski.

No a sprawy plantatorskie? W jesieni r. z. badaliśmy pod tym względem Kongo, Angole, Kamerun. W tej dziedzinie należy postępować niezwykle ostrożnie, zarówno ze względu na polityczne, jak i klimatyczne. Ten ostatni jest nader ważnym, choćby z tego względu, żeby polskiego materiału ludzkiego nie oddawać na pastwę żółtej febrzy i innych chorób tropikalnych. Czy można p. generałowi zadać pytanie w sprawie dość szeroko omawianej ostatnio Liberji? Ta sprawa również jest jeszcze i dopiero „na warsztacie”. Nie powiększamy jeszcze ostatecznych decyzji i nie powężamy ich, zanim nie zbadały meru najdokładniej. Peneiracja nasza w Angoli ogranicza się narazie do wysłania na tamtejszy teren kilku specjalistów, fachowców. Na miejscu spotkaliśmy się z bardzo szczerzym stosunkiem tamtejszych władz krajowych. Korzystając z zainteresowania, które nam okazano, mamy nadzieję, że dojdziemy do ostatecznego porozumienia, jeśli naturalnie, będą odpowiednie warunki

warunki i jeśli otrzymamy stosowne gwarancje.

Rozinowé kończy gen. Orlicz-Dreszer stwierdzeniem:

— Trzeba bezustannie, ciągle, krok za krokiem zaznajamiać społeczeństwo ze sprawami morza i sprawami kolonialnymi. Praca nie może ustawać ani na chwilę. To zaś czyni L. M.

i K. Sprawa kolonialna jest dla Polski współczesnej jednym z najżywniejszych zagadnień dziejowych. Wszak mamy tyle do odrobienia tego, cośmy zaniedbali w ciągu wieków! Musimy dogonić inne narody, to zaś wymaga olbrzymiej energii i ciągłej czujności.

C. T. A.

Warszawa, w kwietniu.



DROGA KRZYŻOWA W RZYMIE.

Bracia zakonu Dobrej śmierci w Rzymie odbyli w obecnym okresie wielkanocnym, jak co roku, drogę krzyżową. Ilustracja przedstawia braci przechodzących przez Piazza del Colosseo.

## Kupiectwo żydowskie w Poznaniu

Nazbierało się już w Poznaniu немало kupców żydowskich. Popierani i zasilani przez żydów z innych dzielnic — czują się niezłe i zdobywczą. Niedawno czcili „uroczystą akademią” 10-lecie istnienia swej organizacji zawodowej.

„Akademie zageili — jak informuje „Nasz Przegląd” — wiceprezes Związku p. Majer Umaniski, witając gości z Warszawy, Łodzi i Bydgoszczy, poczem na przewodniczącego prezydium zaprosił p. Malksymiljana Wassercuga, honorowego prezesa Związku kupców m. Bydgoszczy. W skład prezydium akademii weszli ponadto: przed stawiciel Centrali Związku kupców w Warszawie adw. Olomucki, prezes Stowarzyszenia kupców delalistów m. Łodzi p. Dobrzyński, dyrektor tego stowarzyszenia p. Projlich, prezes Związku kupców m. Bydgoszczy, Harry Lowin, delegat Stowarzyszenia komiwojażerów m. Warszawy p. Adam Wandheiler i członkowie zarządu Zw. pp. sekretarz honorowy Leon Rubenberg, skarbnik Benjamin Domb, Ludwik Genetzer, Jakob Berlin, przewodniczący rady nadzorczej p. Jakób Abramowicz, członek rady p. Aleksander Riebnberg, przewodniczący komisji rewizyjnej p. Mowsza Sosński oraz dyrektor Związku p. mg. Szymon Zemel.

Asesonami zostali wybrani pp. mec. Olomucki i prezes Dobrzyński, poczem przewodniczący głos oddał dyr. Zemlowi...

Mówca, obficie cytując ciekawsz

padki, zilustrował zebraniem 10-letnią walkę związku w obronie zagrożonych placówek kupieckich, oraz szczerą troskę o dobrobycie należycie reprezentacji interesów kupiectwa żydowskiego w Poznaniu i o uzyskanie dlań sprawiedliwego opodatkowania. Mówca odmielowal słany podziękowania przed antysemityzmem gospodarczym niektórych sfar i podkreślił też gotowość ochrony, którą władze bezpieczeństwa zawsze okazały lojalnemu i spokojnemu kupcowi żydowskiemu przed brutalnymi napastkami...

Wreszcie zasiedli do bankietu. I oto co pisze tenże „Nasz Przegląd”:

„Piękna zastawa stołów i uroczysta dekoracja saloniów harmonizowały z pogodnym nastrojem zebranych, którzy na miłą wymianę zdań spędzili poważną część nocy. Gromkie „niech żyje” towarzyszyło toastowi p. A. Nowika na cześć marszałka Piłsudskiego. Weselo wychyliło skolei kielichy na cześć poczęgólnych dostojnych gości i organizatorów akademii i bankietu. Wspólna fotografia zakończyła ten naprawdę piękny wieczór żydowskiego kupiectwa i społeczeństwa Poznania”.

Spółczesność wielkopolskie stoi wobec wyrastającego niebezpieczeństwa żydowskiego. Rozrost handlu żydowskiego nie byłby możliwy bez pomocy części społeczeństwa polskiego.

Należy wznieść czynność i obmyśleć praktyczne sposoby walki.

## Jak brzmi rezolucja potępiająca Niemcy

Jak już donosiliśmy, Rada Ligi Narodów wszystkimi głosami, przy wstrzymaniu się od głosowania Danji, uchwaliła rezolucję zaproponowaną przez min. Lavała, a potępiającą zbrojenia niemieckie. Treść tej rezolucji brzmi:

Rada zważywszy:

1) że skrupulatnie poszanowanie wszystkich zobowiązań traktatowych jest podstawową regułą życia międzynarodowego i pierwszym warunkiem utrzymania pokoju,

2) że jest istotną zasadą prawa międzynarodowego, iż żadne państwo nie może zwolnić się od zobowiązań traktatowych, ani ich zmienić bez zgody innych kontrahentów,

3) że ogłoszenie ustawy wojskowej z 16 marca 1935 r. przez rząd niemiecki jest sprzeczne z temi zasadami,

4) że rząd ten nie mógł przez jed-

nostronny akt stwarzać dla siebie żadnego prawa,

5) że ta jednostronna akcja, wprowadzając nowy czynnik zamieszania do położenia międzynarodowego, musi się przedstawiać jako groźba, skierowana przeciw bezpieczeństwu europejskiemu.

zważywszy z drugiej strony:

6) że rządy brytyjski i francuski, do których przysłał się rząd włoski, przedstawiły rządowi niemieckiemu 5 lutego 1935 r. program ogólnego układu, mającego na podstawie swobodnych rokowań w sprawie organizacji bezpieczeństwa europejskiego, doprowadzić do ogólnego ograniczenia zbrojeń w ramach równoprawienia oraz zapewnić równocześnie aktywną współpracę Niemiec z Ligą Narodów,

7) że powoławszy jednostronny akt

Niemiec nie tylko nie daje się pogodzić z tym programem, ale że został ponadto dokonany w chwili, kiedy rokowania się toczyły —

1) Rada oświadcza, że Niemcy uchyliły obowiązki poszanowania zobowiązań międzynarodowych, jakie ciąży na każdym członku wspólnoty międzynarodowej.

Rada potępia wszelkie jednostronne odrzucenie zobowiązań międzynarodowych.

2) Rada zaprasza rządy, które powzięły inicjatywę ustalenia programu z 3 lutego 1935 r. albo do niego przystąpiły, by prowadziły dalej rozpoczęte rokowania i by w szczególności doprowadziły do zawarcia układów w ramach Ligi Narodów, które to układy — z uwzględnieniem zobowiązań, wynikających z pakietu Ligi — okazałyby się konieczne dla osiągnięcia celu, wynikającego we wspomnianym programie, celem zabezpieczenia pokoju.

3) zważywszy, że jednostronne odrzucenie zobowiązań międzynarodowych może zagrozić samemu bytowi Ligi Narodów, jako instytucji, której powierzona została opieka nad utrzymaniem pokoju i zorganizowaniem bezpieczeństwa,

Rada postanawia: że tego rodzaju odrzucenie, bez uszczerbku dla postanowień w układach międzynarodowych już przewidzianych, winno, ilekroć chodzić o zobowiązania, dotyczące bezpieczeństwa narodów i utrzymania pokoju w Europie, pociągnąć za sobą ze strony czynników Ligi i w ramach pakietu zastosowanie odpowiednich środków.

oraz postanawia powierzyć komitetowi Rady, złożonemu z..... wypracowanie w tym celu postanowień, które nadałyby pakietowi Ligi większą skuteczność w organizowaniu zborowego bezpieczeństwa i ustaliłyby w szerokości środki gospodarcze i finansowe, jakie mogłaby zastosować na wypadek, gdyby w przyszłości jakieś państwo, członek albo nieczłonek Ligi, zagroziło pokojowi przez jednostronne odrzucenie zobowiązań międzynarodowych.

## Z DNIA

### PRZED OGŁOSZENIEM NOWEJ KONSTYTUCJI

„ABC” donosi:

Data ogłoszenia nowej Konstytucji nie jest jeszcze znana. Wymieniamy w dalszym ciągu terminy 20 lub 25 kwietnia. Nie brak jednak głosów utrzymujących, że ogłoszenie nastąpi 2 maja, albo nawet 12 maja. tj. w dziewiątą rocznicę przewrotu majowego.

Autorzy Konstytucji otrzymać mają najwyższe odznaczenia państwowe. P. premier Sławek, jako autor przewodniej idei Konstytucji, otrzymał m. order Orła Białego. Równocześnie odznaczonymi będą: referent generalny ustawy konstytucyjnej, p. wicemarsz. Carr, prezes komisji konstytucyjnej Sejmu pos. Makowski, referent ustawy w Senacie p. Wojciech Rosławowski i prezes komisji konstytucyjnej Senatu p. Targowski.

Udzielone tych odznaczeń osobom piastującym mandaty poselskie lub senatorskie, umozliwione będzie dzięki temu, iż tekst nowej Konstytucji nie zawiera zakazu udzielania im orderów. Mianowicie art. 44 nowej ustawy, wymieniający czego order lub senator nie może od rządu otrzymać, mówi o koncesjach, dostawach i korzyściach osobistych, nie wspomina jednak o orderach — w przeciwieństwie do Konstytucji dotąd obowiązującej, która w art. 22 ust. 2 postanawiała, że „poseł nie może otrzymywać od rządu żadnych odznaczeń z wyjątkiem wojskowych”.

Ponieważ nowa Konstytucja wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, przebieg przepisów jej odnoszących się do ogłoszenia do wszystkich władz państwowych w dotychczasowym składzie, w szczególności także do posłów i senatorów.

**Zapisujcie się na członków LOPP**



## UWAGI.

## Niepokojąca klęska bezrobocia

Ogólna suma kredytów, przewidzianych na cele drogowe w budżecie Funduszu Pracy na rok 1935-36, wynosi zł. 30.892.800. Obejmuje ona kredyty na budowę nowych dróg i poprawę stanu starych oraz ulic miejskich przelotowych posiadających poważne znaczenie dla komunikacji ogólnej.

Przy robotach tych znajdzie zatrudnienie około 40 tysięcy bezrobotnych. W świetle tych cyfr ujawnia się potworność klęski bezrobocia w naszym kraju, choć bowiem preliminowana na cele drogowe kwota 30 zgórą milionów zł. jest w naszych warunkach cyfrą bardzo dużą, jednak za pieniądze te będzie można zatrudnić, w stosunku do ogólnej ilości bezrobotnych, wynoszącej przeszło 500 tysięcy osób, zaledwie nieznaczny liczbę.

Jeżeli chodzi o województwo Kieleckie, to w tegorocznym budżecie Funduszu Pracy zostało ono specjalnie wyróżnione, otrzymując największy przydział kredytu, w kwocie 7 milionów zł. za co będzie można zatrudnić około 5 tysięcy osób, co również w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych w naszym województwie, stanowi przysłowiową kroplę w morzu.

Wprawdzie przy innych jeszcze robotach także znajdzie pracę pewna ilość bezrobotnych, przeciętnie jednak w najlepszym razie zaledwie co szósty bezrobotny znajdzie okresową i kieszonkową wynagradzaną pracę, z czego widać, jak olbrzymie rozmiary przybrała u nas klęska bezrobocia i jak ciężka jest walka z tem zagadnieniem.

## PROGRAM RADJOWY

## „PŁOMYK” — SŁUCHOWISKO DLA DZIECI

Kto nie zachwycał się przepięknymi powieściami i opowiadaniem Selmy Lagerlöf? Jedno z jej opowiadań, zradiofonizowane przez M. Stenbörge, usłyszą dzieci stansze w sobotę dnia 20 bm. o godz. 17.15. Bohaterem tego słuchowiska pt. „Płomyk” jest jeden z rycerzy krzyżowych, dzielny Raniero di Ranieri, który po zdobyciu Jerozolimy odrzucił wszelkie zaszczyty i pokutując za dawne swe grzechy, sam jeden puścił się w podróż do Florencji... z płonąącą świecą w dłoni.

## OLGIERD STRASZYŃSKI, LIDJA KMITOWA I MIECYSŁAW SZALEŃSKI

Koncert wieczorny o godz. 21 w Wielką Sobotę usłyszą radiosłuchacze w wykonaniu orkiestry Polskiego Radia pod dyktando popularyzatora już dzisiaj dyrygenta pod dyktando orkiestry radiowej Olgierda Straszynskiego. Jako soliści wystąpią: utalentowana skrzypaczka Lidja Kmitowa i jeden z najwybitniejszych altowiolistów polskich Mieczysław Szaleński. Program zawiera utwory Corelliego, Mozarta i Vivaldiego.

## ZAPOMNIANE PIESNI WIELKOPOSTNE.

W dniu 20 bm. o godz. 15.45 radiostacja warszawska nadaje o godz. 15.45 ciekawą audycję literacko-muz., która będzie jakby ilustracją starych pieśni Wielkopostnych, poczynając od XVII wieku.

## WIELKI PIĄTEK 19 KWIETNIA.

6.30 Audycja poranna, 11.57 Sygnał czasu, hejnał, 12.05 Koncert aria Rymowicza, 12.50 Chwilka dla kobiet, 13.05 J. Haydn: „Siedem słów Zbawiciela” — kwartet smyczkowy w wyk. zespołu kameralnego Towarzystwa muzycznego w Poznaniu, 13.50 Cudnia giedź zbóżowo-towarowa, 13.55 Chwilka apoteoza, 14.00 Beethovena symfonia nr. 6 — Pałowska w wyk. król. ork. symf. pod dyr. Feliksa Weingartnera (płyty), 15.45 Muzyka religijna, Wykonawcy: zespół kameralny Niny Mańskiej i Janina Hoszowska (m-soprany), 16.30 „Legenda o jaskółce” opowiadanie dla dzieci strasznych Anny Świrszczyńskiej, 16.45 Koncert muzyki poważnej (płyty), 17.00 „Dyskursyjny na temat pracy i człowieka” wygł. prof. Bogdan Suchodolski, 17.15 Recital oratoryjowy Bronisława Rutkowskiego, Transmi-

sja z Konserwatorium muzycznego w Warszawie, 17.40 Audycja dla chorych, 18.10 Teatr wyobraźni nadaje fragment słuchowski pt. „Na wzgórzu śmiereci” Jana Kasprzowicza, 18.30 Koncert reklamowy, 18.45 Chorały J. S. Bacha w oprac. Leopolda Stokowskiego, wykona filadelfijska orkiestra pod dyr. L. Stokowskiego (płyty), 19.15 „Słazy kościół Knurowski” opowiadanie inż. Bogusława Paprotnego, 19.25 Wiadomości sportowe, 19.35 Beethovena sonata księżycowa w wyk. Ignacego Friedmana — fortepian (płyty), 19.50 Feljton aktualny, 20.00 Koncert religijny — Wykonawcy: orkiestra Filharmon-

nji lwowskiej i chór polski. Tow. muz. pod dyr. Adama Sołtysa, Walerja Jędrzejewskiego (solo sopranowe), 21.30 Dziennik wieczorny, 21.40 „Jak żyjemy i pracujemy w Polsce”, 21.45 Koncert religijny, Wykonawcy: Julia Unika (sopran), Elza Sekarówna (c. alt), Kazimierz Meyerhold (alkomp.), 22.15 „Wiersze Wielkopostkowe” w opr. St. Młazowskiego, 22.30 Koncert chóru „Lutnia” pod dyr. Kazimierza Jurdzińskiego, 23.00 „Namiki wielkopostne”, „O przebaczeniu” wygł. ks. dr. Augustyn Jakubiński, 23.15 Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej, 23.20 Pieśń „Wszystkie nasze dzienne sprawy”.

gościnne występy  
od 22. kwietnia r.b.

józefa redo 2250  
króla operetki w Polsce

rewelacyjne atrakcje artystyczne — pierwszorzędnego zespół muzyczny — wspólna kuchnia pod kierownictwem kuchmistrzów warszawskich

adrja

sosnowiec, ul. 3 maja 15

## Sytuacja w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego

Ub. tydzień nie przyniósł naogół większych zmian w stanie zatrudnienia w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego. Jedynie fabryka Baibok - Zieleniewski w Sosnowcu zredukowała 30 robotników, a kopalnia „Helena” w Nowcu zredukowała 18.

Kopalnia „Paryż” przyjęła do pracy 120 robotników, którzy wrócili z urlopu turnusowego a jednocześnie udzielono urlopu takiej samej liczbie robotników.

Sytuacja w przemyśle pogorszy się

z dniem 1 maja, a to w związku z wypowiedzeniem pracy wszystkim robotnikom Żabkowickiej fabryki Szkła naskutek braku zamówień.

Żabkowicka fabryka zatrudnia 220 robotników.

Wypowiedzenie pracy wszystkim robotnikom w liczbie około 150 nastąpiło również w kopalni Wiktoria w Gołomogu. Z dniem 1 maja robotnicy mają być podobno spowrotem przyjęci do pracy, jednakże na nowych warunkach.

## KRONIKA ZAGŁĘBIA

## KALENDARZYK

19 — Dziś Tymona  
Piątek — Jutro Agnieszki  
Wschód słońca 4 m. 43.  
Zachód „ 18 m. 44.

## Kinoteatry w Zagłębiu

dzisiaj wyświetlają:

## SOSNOWIEC

ZAGŁĘBIE: „F. P. 1 nie odpowiada”.  
PALACE: I „Ostatni z Gotówlewych”.  
II „Barbata”.  
EDEN: „Człowiek, który ukradł serce”.  
DĄBROWA  
BAJKA: „Taniec nieustraszonej”.  
AIRS: Greta Garbo w filmie „Małowana zastona”.

× URZĘDOWANIE PRZED ŚWIĘTAMI. Z racji nadchodzących świąt Wielkiejnocy, urzędy państwowe czynnie będą w Wielką Piątek do godz. 1 w południe, a w Wielką Sobotę do godz. 12 w poł. Po świętach urzędowanie rozpocznie się we wtorek. Magistraty czynnie będą dziś do godz. 12 w południe, a w Wielką Sobotę będą zamknięte.

× KOŁO B. WYCHOWANKÓW SZKOŁY NR. 4 w Miłowicach, urządza w lokalu tejże szkoły w dniu 21 o godz. 20 śmigusówkę.

× ZARZĄD ZWIĄZKU B. OCHOTNIKÓW w Słazmieszcach W. zawiadamia wszystkich członków, że w dniu 20 bm., o godz. 19 odbędzie się zbiórka, na której zda sprawozdanie wiceprezes, ze swego pobytu w Warszawie w zarządzie głównym. Przybycie na zbiórkę obowiązkowe i punktualne.

× ŚMIGUSÓWKA. Strzelecki klub sportowy w Sosnowcu urządza w poniedziałek dn. 22 bm. (drugiego dzień świąt) w sąsiadach kolejowego przystanku wojaskowego w Sosnowcu przy ulicy Kilińskiego dancing — śmigusówkę. Początek o godz. 19. Stroje skromne. Wejście za okazaniem zaproszenia.

## Z UŚMIECHEM.

## Śledź.

Ciały dzień teraz jeden słone śledzie  
Pełen żalobny i pełen żalobny  
I dobrze mi się z tem z dnia na dzień widać  
Bowie jest lekki człowiek, który pości.  
I sen ma miły, złoty i pogodny  
Jakby nagrodę za to, że jest głodny.

Dobry się Śledzie z niebios uśmiecha  
I umartwienia żłoczy, czy ich wiele.  
Chcę ich najwięcej, bo w tem jest pociecha  
Że przeciw żyzki najem się w niedziele.  
Ta nas nadzieja wszystkich w poście kłopoti,  
Że i śledź nawet smakujcie nam lepiej.

Śledzie królewskie i śledzie uliczne  
Waszą dziś chwałę wznoszę wielkim głosem  
Śmalnięte dzwonka, ułożone w ęziki,  
Nim rozkoszować będę się bigosem.  
Wówczas zawołam ze świąt zapowiedzią:  
— Bądźcie mi zdrowy, holenderski śledziu!  
Ko — Stok.

Przed obchodem święta 3 Maja  
W DĄBROWIE

Onegdaj odbyło się w Dąbrowie pod przewodnictwem p. L. Berbedziego, posiedzenie organizacyjne komitetu obchodu święta narodowego 3 Maja.

Po omówieniu w ogólnym zarysie programu obchodu święta, wybrano prezydium komitetu i przewodniczących sekcji. Do prezydium weszli: przewodniczący wiceprezydent Trzaskimski, zastępcy p. Berbecka, sekretarz p. Felwa. Przewodniczącym sekcji pochodowej został p. Kaliszczak, finansowej naczelnik Kana, akademicki p. Młodzianowska - Dąbrowska, sportowej p. L. Stankiewicz.

Program obchodu święta wypełniać ma: bożeństwo w kościele, pochod uliczną, miast, akademicki, zawody sportowe, oraz zbiórka uliczna na Der Narodowej.

## W BĘDZINIE

Podobne posiedzenie odbyło się w Będzinie, gdzie wybrano komitet obchodu święta narodowego w następującym składzie: przewodniczący p. Rzeckowski, zastępcy dr. Kosibowicz, sekretarz p. Słomka, skarbnik mgr. Napietalski. Przewodniczącym sekcji finansowej został p. Malinowski, propagandowo - artystycznej p. Łupieński.

Program obchodu święta zawierać ma: wigilię święta capstrzyki, a w dniu święta: bożeństwo w kościele, następnie defilada wojska i organizacji P.W. W godzinach przedpołudniowych odbędzie się zbiórka uliczna, a popołudniu na placu 3 Maja koncert orkiestry.

W Sosnowcu w sprawie obchodu ob. będzie się posiedzenie zaraz po świętach.

Dobry śledź  
Nie jest zły!

„SAVOY”  
zaprasza na  
śledziki

i różnego rodzaju smacznie  
przygotowane rybki. 2178

Przemysł i wieś Śląska  
WYSTAWA OBRAZÓW  
KOWALEWICZA.

Wystawa obrazów zealcomińskiego artysty malarsza Piotra Kowalewicza pt. „Przemysł i wieś Śląska” wywołala nadzwyczajne zainteresowanie na całym Śląsku społeczeństwa polskiego. Wystawa ta wzbudza podziw do ogromu pracy włożonej przez prof. Kowalewicza dla dokonania tego dzieła trudnego, odzwierciedlenie całokształtu życia Śląskiego, tego ludu odrębnego, piękną przynosi i potęgę ciężkiego przemysłu.

Jak na stosunki Śląskie, wystawa jest pomnikiem rewelacją, gdyż nieprzerwanie zmiatającą jest przez ogół inteligencji Śląskiej, żadnej pozostawia swej odrębnej kultury, zobrazowanej w dziełach malarskich, a nawet potęgą znaczące szeregi robotnicze, chcące widzieć na obrazie, jak w klatkiedoskopi, wysiłek i wysiłek swej ciężkiej pracy, to też i lud pracujący chętnie zwraca się do wystawy.

Najciekawszą rzeczą jest jednak, że ant. - malarz P. Kowalewicz przyjeżdża ze swą wystawą do Sosnowa i tu bezpośrednio po klatkiedoskopi i około 1 maja. Z niecierpliwością więc oczekujemy oglądania porzucanej a niezapuszczanej imprezy.

## NAJTANIEJ — WIELKI WYBOR!!!

## Wody Kwiatowe

Perfums, śmigusówki o pięknym i trwałym zapachu. Pudry, szminki, mydła toaletowe i t. p. kosmetyki 1655 poleca:

Z. JACKOWSKI

SKŁAD MATERJ. APTECZ. I FARB

DĄBROWA GONICZA

ul. 3-go Maja 6. Tel. 2-62.

## Tanio i smacznie

można zjeść i wypić

## BARZE TEATRALNE

Sosnowiec

ul. Piłsudskiego 2. tel. 7-92.

Cały tydzień przedświąteczny moc  
posnych zakąsek, świeże ryby oraz  
śledzie w różnych odmianach. 2182



# Zanik polskiego rzemiosła

## Złe skutki braku dobrej organizacji

Rzemiosło polskie, mające tak piękną przeszłość, stacza się w przepaść i niektórym jego gałęziom grozi nieuchronna zagłada. Stan ten przypisać należy głównie dwóm okolicznościom. Jedną z nich jest brak własnej dobrej organizacji, istniejące bowiem obecnie tworzą raczej pewnego rodzaju urzędy, zajęte pracą papierkową, natomiast pokładane w Izbach przemysłowych nadzieje całkowicie zawiodły.

Drugą przyczyną upadku i zanikania polskiego rzemiosła jest nieopatrzna polityka podatkowa i nadmierne obciążenia, w następstwie czego warsztaty rzemieślnicze stopniowo się likwidują, natomiast wzrasta chłupnietwo, w którym stosunki przypominają czasy średniowiecza.

Rzemiosło polskie pozostawione jest własnemu losowi, gdy rzemieślnicy żydzy korzystają nie tylko z bezprocentowych kas pożyczkowych, lecz mają także ułatwione nabywanie surowca na dogodnych warunkach, nie przeto dziwnego, że rzemiosło żydowskie wypiera coraz więcej rzemiosło polskie.

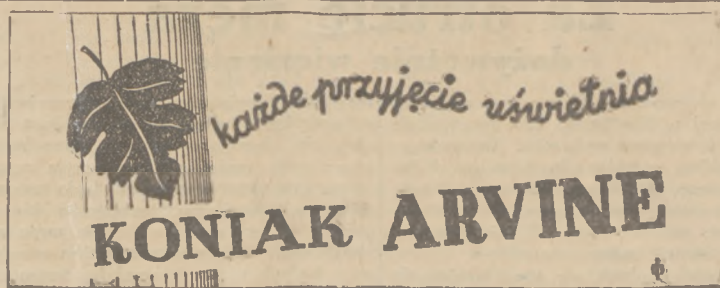
Gdy rzemieślnik polski musi za surowiec płacić gotówką, a z kredytu może korzystać tylko minimalnego w instytucjach bankowych, rzemieślnik żydowski otrzymuje surowiec na spłatę, jak również na warunkach bardzo dogodnych, długoterminowe pożyczki bezprocentowe ze specjalnych kas żydowskich.

Jak donosi prasa żydowska, centrala bezprocentowych kas pożyczkowych podzieliła ostatnio pomiędzy bezprocentowe kasy „Gmiles Chasodim” 370 tys. zł. Najciekawsze jest to, że na sumę tę złożyły się między innymi: 162 tys. zł. od Banku Gospodarczego Krajowego, z 5 tys. zł. subsydium państwowe i 70 tys. zł. od Min. Opieki społecznej.

Czy można się dziwić, że rzemiosło polskie nie może wytrzymać naporu tak doskonale uzbrojonego rzemiosła żydowskiego i stopniowo zanika. Na terenie Zagłębia posiadamy około 5 tysięcy zarejestrowanych, t. j. posiadających karty rzemieślnicze rekordziści. W rzeczywistości jest ich daleko więcej, i o ile liczba rzemieślników polskich stopniowo się zmniejsza, rośnie szeregi rzemieślników żydów, co widzimy jasno w Zagłębiu, gdzie polskie placówki rzemieślnicze znikają, czeladnik polski staje się chłupnikiem, natomiast wzrasta się rzemiosło żydowskie.

W obecnych warunkach niema wprost nadziei poprawy tego stanu i może dopiero gdy wszyscy ocenią

wartość i znaczenie polskiego rzemiosła i gdy zamiast organizacji etatystycznych powstaną prawdziwe zawodowe organizacje rzemieślnicze, wtedy może sytuacja polskiego rzemiosła ulegnie zmianie.



## Dlaczego powstał Związek Techników w Zagłębiu Dąbrowskim?

Niektórzy przypisują fakt powstania Związku Techników ambicji grupy młodych techników, inni znów posadzą techników o chęć rozbicia istniejących organizacji zawodowych. Ażby uchronić stan techniczny od tego rodzaju zarzutów — zabieram głos w tej sprawie, pragnąc podać do wiadomości publicznej uzasadnienie powstania oddziału Związku Techników na terenie Zagłębia Dąbrowskiego.

Pierwsze jaskółki, zapowiadające powołanie na terenie R. P. organizacji, pojawiały się już po wyjściu w życie pierwszych edycji absolwentów szkół technicznych od chwili odzyskania niepodległości państwa polskiego.

W miarę jednak przybywania coraz to nowych roczników młodych techników, pogarszania się warunków gospodarczych, wzrastania bezrobocia i biedy, technicy zaczęli szukać środków naprawy zła. Ponieważ rozumieli, że tylko wysiłkiem zbiorowym można osiągnąć pozytywne wy-

niki, poczęli więc gremjalnie zapisywać się do istniejących organizacji zawodowych, jak Stowarzyszenia inżynierów i techników. Związek pracowników przemysłowych i handlowych i t. p. Wkrótce jednak dążyli się słyszeć narzekania na niezrozumienie potrzeb techników przez te organizacje, wreszcie dojrzało przekonanie, że jedynie organizacja oparta o wszystkich techników ze średnim wykształceniem, może skutecznie bronić interesów swoich członków.

Z tych więc przyczyn, w wyniku ogólnopolskiego zjazdu Techników dnia 22 grudnia 1929 r., powstał w Warszawie Związek Techników, obejmujący swą działalność całą Rzeczpospolitą Polską. Związek ten liczy obecnie 25 oddziałów, rozrzuconych po całej Polsce i skupia z górą 4000 członków. Otwarcie oddziału Zagłębia Dąbrowskiego dokonano dnia 10 lutego 1934 r. Mając na uwadze powyższy objaw, można śmiało twierdzić, że w niedalekiej przyszłości nikt z Techników nie zabraknie w tej organizacji, gdyż działalność jej jest owiana duchem solidarności i wytrwałości, a przejawy prac są żywe, poparte ofiarnością i obowiązkowością członków.

Świadcząc o niezłucie o tem, że zrozumiem sprawę własnej znalazło właściwy oddźwięk wśród Techników, którzy w pracę swą przeleją całą potęgę młodości i zapala, nadadzą jej moc i tężno, oraz wszystko co młodość dać może, by zamierzenia stały się rzeczywistością.

Feliks Wielgo  
technik górniczy.

## Nagły zgon

KIEROWNIKA SZKOŁY POWSZECHN.

Wczoraj o godzinie 5 nad ranem zmarł nagłe we własnym mieszkaniu przy ul. Żytniej 9 w Sosnowcu kierownik szkoły powszechnej przy ulicy Żytniej, Bolesław Herliker.

Jak stwierdził lekarz, śmierć nastąpiła wskutek udaru serca.

## Nieostrożny szofer

NAJECHAŁ NA STARUSZKĘ.

Jadące wczoraj z nadmierną szybkością ulicą Bytomską w Czeladzi auto osobowe najechało na przechodzącą staruszkę, 70-letnią Agatę Majcherczyk. Szczególnym zbiegiem okoliczności staruszkę nie wypadła pod koła samochodu, lecz została odrzucona na bok. Wskutek upadku staruszkę doznała dotkliwych ogólnych obrażeń.

Szofer, sprawca wypadku, zwiększył szybkość i zdołał uniknąć nierozpoznany. Staruszkę przewieziono na kumę do domu.

Dodać należy, że w ostatnich dniach jest to już drugi wypadek na tej ulicy, spowodowany kawalerską jazdą szoferów.

× DO KASY CHRZEŚC. TOW. DOBROCI. w Sosnowcu na święcone dla najuboższych złożyli pp.: dyr. St. Kraupe zł. 50, dr. Włodzisław Zaborczyński zł. 20, Wasiliewski zł. 10, Br. Gąbziński zł. 10, B. Budzyński zł. 5, L. Rudowski zł. 4, E. Wolski zł. 2, Sokółski zł. 2, M. Komajusz zł. 2, X. Y. zł. 2.

× ZAKWESTJONOWANE SZYNKI I WĘDLINY. W dniu wczorajszym specjalna komisja, złożona z powiatowego i miejskiego lekarza weterynarii oraz przedstawicieli cechu rzeźników i policji, przeprowadziła, w związku z nadchodzącymi świątami, kontrolę wszystkich stoisk w halach targowych przy ul. Targowej 20 w Sosnowcu, badając szynki i wędliny.

W wyniku kontroli zakwestjonowano dużą ilość szynki i wędlin, które nie nadawały się do spożycia.

Właściciele skontrolowanych szynki i wędlin będą pociągnięci do odpowiedzialności.

## Wielka Rewja Mód

Gdzie ???

W „SAVOY”!!! W SOSNOWCU!!!

Kiedy ???

2200

W DRUGI DZIEŃ ŚWIAT!

× SKRADZIONA HARMONJA. Onegdaj został zatrzymany przez policję niejaki Wojtasik Henryk, zamieszkały w Sosnowcu, od którego odebrano harmoniję koncertową, wartości kilkuset złotych. Jak się okazało, harmonija ta została przez kilku dżmami skradziona w jednym z kafeleków kawiarni. Zatrzymanego Wojtasika przekazano do dyspozycji władz sądowych.

× KRADZIEŻ PIENIĘDZY. Janowi Mośniewowi, zamieszkałemu w Zagłębiu, skradziono z mieszkania wszystkie oszczędności w sumie 680 zł.

## OFIARY

na święcone dla najbiedniejszych.

Zamiast kwiatów na grób drogiego Zmarłego składają 10 zł. na święcone do dyspozycji ks. kan. Raczyńskiego i 10 zł. na odwołanie kościoła Najświętszej Marii Panny — Mrokwowskiej.

Na ręce ks. kanonika Janikowskiego Brzozowska zł. 5.

Na ręce ks. kanonika Janikowskiego Jaszczyńska zł. 5.

Na ręce ks. kanonika Raczyńskiego Sapież-Sapaczynska zł. 5.

## JUZ CZAS POMYSLEĆ

O WIOSENNEJ GARDEROBIE

Pralnia i Farbiarnia „Znicz”  
piętro chemicznie ubrania,  
suknie, płaszcze, firanki,  
dywany.

Sosnowiec, Piłsudskiego 70

## Śmigusówki

różnego rodzaju, o pięknych zapachach, poleca:

Skład Apteczny i Perfumerja

Maurycy REINER

SOSNOWIEC

MODRZEJOWSKA Nr. 3

2051

## Skarb w termosie

Konfiskata 25 tys. zł. przez celnika niemieckiego

Przebywający od dłuższego czasu w Altonie w Niemczech a pochodzący z Zagłębia Dąbrowskiego Berek Najman, szanowany przez hitlerowców, postanowił wrócić do Polski. Zlikwidowawszy swój majątek, uzyskaną gotówkę ukrył między ściankami butelki termosowej, do której dla zmylenia strażników celnych natłuszczył herbaty.

Przyjeżdżający do Bytomia Najman zamierzał następnie przejechać tramwajem przez punkt graniczny w Łagiewnikach.

Zachowując się niespokojnie Najman wzbudził podejrzenie, to też pod-

dano go gruntownej rewizji. Gdy po przeprowadzonej rewizji osobistej Najman zdradzał w dalszym ciągu silne zdenerwowanie, strażnicy skontrolowali zawartość termosy i znaleźli w nim między ściankami, banknoty niemieckie na sumę 11 tys. marek, pezety złote i dolary. Cały majątek N. przedstawiający wartość 25 tys. zł. został skonfiskowany.

Najmana aresztowano za usiłowanie przekroczenia przepisów dewizowych i osadzono w więzieniu. Po odciśnięciu kary Najman zostanie oddany do granicy niemieckiej.

## Wytwórnia Wędlin

## „ZAGŁĘBIANKA”

poleca wędliny i szynki świąteczne w wielkim wyborze w sklepach własnych w Sosnowcu

ul. 3-go Maja 10  
„1-go Maja 14

ul. Prez. Mościckiego 8  
„Narutowicza 19

TELEFONY: 280 i 818

2156

**KONCERTR**

**RESTAURACJA „B A R”**

Dąbrowa, ulica Sobieskiego 12.

Przeorganizowanego doborowego rosyjskiego zespołu muzyczno-śpiewaczego „DUBINUSZKA”. Cudna gra na gitarze hawajskiej! Występy solistów śpiewaków (tenor, bas) i Chóru. Muzyka klasyczna lekka, piosenki rosyjskie i dumki ukraińskie.

905

## Zaginiona dziewczynka

ODNALAZŁA SIĘ

W omegdajszym numerze donieśliśmy o zniknięciu z domu rodzicielskiego 10-letniej Halinki Horowskiej, zamieszkałej w Sosnowcu, przy ul. Lwowskiej 3.

Dziewczynka wyszła z domu rano, zamierzając udać się pieszo do swej ciotki, zamieszkałej w okolicy Łodzi.

Młoda podróżniczka niedaleko jednak zeszła i musiała zeznawać z dalszej podróży. Mianowicie koło Gródkowa zainteresowano się wędrującą samotnie i zmęczoną dziewczynką i podczas rozmowy z nią dowiedziano się kim jest i dokąd wędruje.

Przedstawioną Halinkę odesłano pod opiekę do domu rodziców.



PROSTO!

**KOWALSKINA**

STOSUJ SIĘ  
PRZY UPORCZYWYCH  
BÓLACH GŁOWY

W. KOWALSKI WARSZAWA



# Cudzoziemiec w Warszawie

Stolica Polski nie jest Paryżem północy

Siedzieliśmy całym towarzystwem w modnej eleganckiej kawiarni warszawskiej. Doskonale dobrana orkiestra grała jakiegoś modnego fokstrota. Rytmicznie sumy tańczące pary po leżącej posadzce. Całość sprawiała wrażenie dodatnie — otoczenie było kulturalne, sporo ładnych twarzą, czek można było zauważyć dookoła, większość panów była w nienagannie skrojonych garniturach, a kelner zgrabnym ruchem postawił przed nami tacę z zamówionymi napojami.

Wśród nas był jeden cudzoziemiec, którego interesy zagnały do Polski. Zdawał się być zachwycony kawiarnią, to też mimowolnie jakoś zapytał go o wrażenia z Warszawy — pewna, że o odpowiedzi usłyszę coś dodatkowego, a tymczasem...

— Tak Warszawa ma wszystkie manny, aby stać się miastem europejskim, ale dziś stolica wasza pełna jest niekonsekwencji i dziwacznych paradoksów, nosi na sobie jeszcze stygmat Azji.

Widząc, że się aż zarumieniłam z oburzenia zaczął mi spieszenie tłumaczyć:

Nie chciałem bynajmniej obrazić pań uczuć patriotycznych, ale przecież fakty mówią jasnoważnie za siebie. Przyjechałem do Warszawy samochodem. Nie będę mówił już o wazach drogiach, mają one zbyt ustaloną opinię w Europie. Mówmy o samym mieście. Otóż miasta azjatyckie posiadają jedną wspólną zasadniczą cechę: niesłychanie jaskrawe kontrasty. Obok wspaniałych świątyń, nędzne rudery, obok przebiegających pałaców, cuchnące śmietniki. Niech pań się rozejrzy po tej kawiarni. Niewiele jest w całej Europie lokali, któreby mogły rywalizować w zakresie rozmachu, dobrego smaku i komfortu.

— Proszę to zestawzić z tym widokiem, który się rzuca w oczy w chwili dojazdu do Warszawy od strony Poznania. Jak okropnie wyglądają te rudery, które chyba tylko cudem jakimś się trzymają. Przecież sam ich wygląd zewnętrzny musi budzić przerażenie. A ta okropna pościel, która są ugnamiowane wszystkie łóżka. Poproście zimno się człowiekowi robi gdy pomyśli o doli tych, których życie zmusza, aby tam bytowali — przecież na zachodzie zwierzęta lepiej mieszka.

— Ale to nie upoważnia jeszcze do porównywania nas z Azją. Przecież przedmieście zawsze jest przedmieściem i zamieszkuje je ludność uboga.

— Oczywiście, ale tu jednak ikonostaz jest zbyt duży. Proszę to porównać z tym, co się widzi w Berlinie, Wiedniu, Paryżu i innych miastach zachodu — lub chociażby jak wyglądają peryferie waszego Poznania?

— To są jeszcze pozostałości niewolnic — przecie wszystkiego naraz zrobić nie można.

— Frezes ten słyszę na każdym kroku — gdzie tylko się człowiek w naszym kraju ruszy słyszy coś „o okresie niewoli”. Przecież dzielił Was od niego już przeszło 17 lat.

Czy wy nie dajecie sobie sprawy, co to za szmat czasu? Co można było zrobić w ciągu tylu lat? Próbowaliśmy przekonać mego towarzysza o tym, że sąd jego jest zbyt surowy. Przytoczyłam masę przykładów naszego postępu, mówiłam o budowie wspaniałych gmachów publicznych, o stateczności naszej waluty, o sprawności sieci kolejowej. O Gdyni —

— Ale tu Anglik przerwał mi niecierpliwie.

— „Nasze koleje chodzą punktualnie” — to też jeden z frazesów, którymi szafujecie na prawo i lewo, a jak mają chodzić? Niech mi pani powie za to, czemu chodzą tak rzadko, tak wolno i takie puste?

— Gdynia — zapewne — port to wspaniały, ale samo miasto załkrojo- nie jakby bez rozmachu, bez planu, wązkie wązkie... ale wracając do Warszawy. Macie np. ładną dzielnicę Żoliborza, ale te ulice, przez które trzeba przejechać, aby się tam dostać te podwórza domów, urągające elemen-

Ktoś z towarzystwa dał znak do wyjścia. Rada, że mogę przerwać rozmowę skorzystałam skwapliwie. Ale niestety rozmowę tę sądono mi było kontynuować dalej. U wyjścia obkoczył nas tłum brudnych dzieciaków z kwiatami i cukierkami.

„Pan hrabia kupi dla pani hrabiny” — skamlały dziecięce głosiki. Ledwo zdolał się odczepić się od tej natrętności, a widać zgłodniał zgrai.

— Zwidziłem wczoraj wzorową szkołę podobną jedną z pierwszych w Europie.

Pochwała ta zabrzmiała w moich uszach jak obelga.

Ktoś zaproponował, aby się przejść, bo noc śliczna i od razu na pierwszym rogu natknęliśmy się na grupę panów, którzy opuszczali restaurację „pod dobrą datą”. Obkoczyli ich doróżkarze, coś żywo przedkładając.

— Przyszła mi znów pewna analogia wtrącił Anglik, gdy się wyjdzie z nocnej knajpy w Chinach, tak samo następują riksownie, proponując wycieczkę do zakazanej dzielnicy. Ci wyglądają tak samo.

Niestety każdy dalszy krok zbijał wszystkie moje argumenty, a umacniał stanowisko cudzoziemca.

Przeziębiliśmy Aleje Jerozolimskie i weszli w Krucą. Co chwila z wnętrza bramy wyłaniała się wymalowana maska twarzy, o mniomnych oczach i zachrypnięty głos mamrotał jakieś słowa. Od czasu do czasu z za węgła wychylał się żebrak i natrętnie domagał się jałmużny.

W pewnej chwili uderzył w nas załobny odór — to wywoływał śmierć w stolicy, która się odbywa ma sposób średniowieczny otwartymi furmankami. Jutro na tych samych wozach przywiozą jarzyny na targ, ale

tego dzięki Bogu cudzoziemiec nie zobaczy. Zaległa niemila cisza — rozmowa się urwała. Anglik dyskretnie milczał.

Huczało mi w uszach i czułam się jak obity pies — a w mózgu wierała mi się nieznosna myśl.

„Po co wydaje się szalone sumy na propagandę polską zagranicą, wydaje się wspaniałe połowania, bankiety, przyjęcia, a nikt nie pomyśli o tem, że cudzoziemiec, przyjeżdżający do Stolicy zobaczy nie tylko nasze kawiarnie i restauracje z doskonałą kuchnią, ale i głodne i obdarłe dzieci żebrzące w nocy. Zobaczy nie tylko doskonale ubrane kobiety, ale i te nieszczśliwe, które kupczą swym ciałem, waląc się po pryncypalnych ulicach miasta. Zobaczy on pierwszej straszne peryferie z nigdy chyba nie zdemolowanymi gałganiami i brudnymi piekarniami, dopiero potem nowe dzielnice. Nim się zachwyci perspektywą na most Poniatowskiego i czarem Starego Rynku, ujrzy katakumby przeziębionego warszawskiego podwórza z całą jego ohydą.

Na drugi dzień rano pierwszą rzeczą, która mi w oczy wpadła był nagłówek artykułu w gazecie.

Warszawa to Paryż północy, artykuł, który podnosił słusznie zresztą wiele powabów Syreniego grodu.

Artykuł ten jednak milczał o odwrotnej stronie medalu. Czy nie lepiej byłoby zamiast spoczywać na laurach samourwieśnienia, że to czy tamto zostało zrobione, zmierzyć ogrom tego co zostało jeszcze do zrobienia, aby zderzyć ten nieznosny, hańbiący stygmat Anglii, który naprawdę od czasów niewoli Warszawa na sobie nosi.

Marzenna Saryusz-Stokowska.

## W sprawie wysokości wkładek

W Polskim Towarzystwie Tatrzańskim

Wobec nieścisłych wiadomości, jakie krążyła w sprawie wysokości opłat członkowskich w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim, Zarząd Główny P. T. T. wyjaśnia, że w związku z ogólną sytuacją i w dążeniu do ułatwienia wstępowania i należności do Towarzystwa, przeprowadził w ostatnich latach niżki tak wpisowego (1933 r.), jak wkładek rocznych (1934 r.). Obecnie wkładka roczna w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim wynosi dla dawnych członków zł. 11.40, a więc mniej niż jeden złoty w stosunku miesięcznym, wpisowe wynosi 5 zł. Członkowie akademicy opłacają połowę powyższych opłat. Ponadto za legitymację konwencyjną, które służą na okres urzędniczej polica się jednorazowo 2 zł. Takie są przeciętne wkładki PIT i taka jest np. wkładka w Oddziale Krakowskim, Zakopiańskim i wielu innych. Niektóre tylko Oddziały PIT, przeprowadzające szczególnie kosztowne prace inwestycyjne w górach, pobierają na czas wykonywania tych prac, pewne dodatkowe roczne opłaty, które jednak w żadnym wypadku nie są zbyt wysokie i opierają się na uchwałach Walnych Zgromadzeń tych Oddziałów, powziętych dobrowolnie.

Wzajemnie za powyższe opłaty Polskie Towarzystwo Tatrzańskie daje swym członkom: wysokie niżki w schroniskach górskich oraz stacjach turystycznych i noclegowych PTT, rozsiadanych w całych polskich górach, bezpłatnie wspaniałe roczniki „Wierchy” i miesięcznik „Turystyka w Polsce” oraz po znizonych cenach liczne wydawnictwa turystyczne, jak mapy, przewodniki itd., niżki, w schroniskach turystycznych w Czechosłowacji, Jugosławii i Bułgarii, prawo całorocznego uprawiania turystyki w części czechosłowackiej konwencyjnego pasa turystycznego i wiele innych udogodnień i niżek.

Każdy, kto uprawia chodby w słabym stopniu turystykę górską, otrzymuje w tych niżkach, przywilejach i świadczeniach Towarzystwa więcej aniżeli wynosi obniżone obecnie opłaty w PIT. W dalszej obniżce opłat w PIT stoi na przeszkodzie nie brak chęci pod tym względem w Zarządzie Głównym i Oddziałach, ale konieczność utrzymania prac inwestycyjnych, jak budowa schronisk, znakowanie szlaków itd. oraz wydawnictw, które musi PIT pokrywać w znacznie przeważającej części o własnych siłach.

## O przewodnikach po Warszawie

dla turystów krajowych i zagranicznych

Prezydent Warszawy Stanisławski zwrócił się do ministerstwa przem. i handlu z pismem w sprawie koncesjonowania fachu przewodnika. Podkreślił on, że jedną z największych bolączek ruchu turystycznego w Warszawie jest sprawa przewodnictwa, którym zajmują się ludzie niepowołani w sposób urągający nie tylko elementarnym wiadomościom fachowym, ale poprostu interesom państwowym.

Prezydent m. Warszawy w swoim

pismie zaznacza, że wielokrotnie obserwowano skandaliczne roprost objarzanie nieumiejętności i złej woli t. zw. przewodników i informatorów, operujących w całym mieście, zwłaszcza na dworcach, reklamujących się z tragarzy i t. p. osób niepowołanych.

„Przewodnicy” ci nie posiadają przez ważne żadnego wykształcenia fachowego, udzielają fałszywych danych o mieście, jego historii i zabytkach, prowadzą jednym słowem akcje szkodli-

Niewidzialny towar  
ich spacerów - subtelny  
zapach wody toaletowej



ELEGANCKIE PANIE W STOLICACH  
EUROPY UŻYWAJĄ WODY TOA-  
LETOWEJ O WYRAFINOWANYM  
TRWAŁYM ZAPACHACH ŻYWI-  
CZNIOTW 5 FLEURS FORVIL

wą, zniechęcającą do Warszawy turystów zarówno cudzoziemskich, jak i krajowych.

Ministerstwo przem. i handlu przekazało to pismo Związkowi Izb przem. i handlowych, celem wypowiedzenia się:

W odpowiedzi swojej Związek wypowiedział opinię, że obowiązujące ustawaodawstwo daje już podstawy do podjęcia kroków, mających na celu uregulowanie wykonywania fachu przewodników bez potrzeby wydawania nowych norm prawnych. Mianowicie prawo przemysłowe przewiduje, że władza przemysłowa w pierwszej instancji, po wysłuchaniu opinii zarządu gminnego, może wydawać regulaminy porządkowe dla przewodników, a po wysłuchaniu tegoż zarządu i Izby przem. handlowej ustalać taryfy maksymalne za ich czynności.

Związek Izb handlowych wypowiedział równocześnie przekonanie, że rozszerzenie listy przemysłów koncesjonowanych przez zaliczenie do nich fachu przewodnictwa, tak jak proponuje prezydent miasta, jest zbędne, tembardziej, że dla celowego wyzyskania nałożonych w tej drodze ograniczeń wykonywania fachu przewodnika, konieczne byłoby wydanie oprócz rozporządzenia Rady ministrów o koncesjonowaniu, jeszcze rozporządzenie ministra przemysłu i handlu o kwalifikacjach zawodowych.

## Kronika turystyczna

— PIERWSZA WYCIECZKA DO BRUKSELI. Na zwiedzanie wystawy Światowej wyjechała do Brukseli w dn. 1 maja pierwsza wycieczka Orbisu. Powróciła do Polski w dn. 10 maja. Koszt uczestnictwa w tej 10-dniowej wycieczce — od zł. 290. Orbis zapewnia paszporty, przejazdy i łóżka w pensjonatach w Brukseli. Ponadto udzielenie w zwiedzaniu wystawy, organizacja wycieczek po Brukseli do Antwerpii, Gandawy, Brugie, Ostendy i t. p. Zapisy we wszystkich placówkach Orbisu do 25 kwietnia.

— AGENCJA ORBISU W SOSNOWCU. Nowe agencje Orbisu będą otwarte w najbliższym czasie: w Chorzowie, Gnieźnie, Głodnie, Lesznie, Olsztynie, Wielkopolskim, zapewniając wygodną obsługę publiczności. Od kwietnia otwartą została Agencja Orbisu w Sosnowcu (ul. 3-go Maja Nr. 25).

ŚCISŁOŚĆ.

— Proszę o łuszenie...  
— Do torebki?  
— Nie, do torebki.



# SPORT

## K. S. Brygada urządza nowe boisko

Boisko K.S. Brygady w Strzegomiu zostało doprowadzone własnymi siłami do porządku zostało osłonięte zabranie pod bindowe szkoły. Klub otrzymał nowy teren na którym urządza boisko do rozgrywek mistrzowskich. Zarząd gminy przydzielił do pomocy bezrobotnych. W najbliższych dniach nowe boisko zostanie oddane do użytku.

Rennweger Sport - Vereinigung (Wiedeń)  
— S.T.S. „Unia”

Amerkański mistrz Austrii Rennweger Sport - Vereinigung (Wiedeń), który w okresie świąt przyjechał na tournée do Polski, rozpoczął w środę dnia 24 bm. spotkanie w Sosnowcu z drużyną S.T.S. „Unia”. Zaproszeni goście wystąpią w swym najcięższym składzie i zademonstrują niewątpliwie godną ujemienia grę, opartą na najbezpieczniejszych wzorach szkoły wiedeńskiej.

W drużynie „Unii” zagra po raz pierwszy nowopozyskany obrońca Cieślak. Zawody powyższe odbędą się na stadionie S.T.S. „Unia” o godzinie 16.15.

S.T.S. Unia — K.S. Warta (Zawiercie)

W drugi dzień świąt, tj. 22 bm. o godz. 16 S.T.S. „Unia” rozegra na swoim stadionie koleżeńskie zawody piłki nożnej z dawno niewidzianą w Sosnowcu drużyną K.S. „Warta”, Zawiercie. O godz. 14 odbędzie się przedmecz.

Strzelec Niwka — Kościuszków Szopieniec

W drugi dzień świąt, tj. 22 bm. na stadionie P.M.S. w Nivce odbędą się zawody koleżeńskie drużyn powyższych klubów. Początek o godz. 2.30 popoł.

„Fortuna” Düsseldorf — „Ruch”  
Wielkie Hajduki

Mistrzowski zespół ligowy K.S. Ruch rozegra w drugi dzień świąt, tj. 22 bm. w Wielkich Hajdukach ciekawe zawody z ekamislnym Niemcem „Fortuna” Düsseldorf. Początek meczu o godz. 16.

Sukcesy Jędrzejowskiej w Rzymie

W Rzymie rozpoczął się międzynarodowy turniej juniorski o mistrzostwo Włoch, w którym bierze udział Jędrzejowska oraz Wittman. W grze pojedynczej pani Jędrzejowska wygrała walkowerem z Rosembina, w grze pojedynczej panów Wittman spotkał się z Włochem Radu ulegając mu w stosunku 6:1, 3:6, 4:6, 3:6. W drugim dniu turnieju Jędrzejowska pokonała amerykańkę Thomas 6:2, 6:8. W grze podwójnej pani panna Jędrzejowska — Noel odniosła zwycięstwo nad parą włoską Lazzarini — Orlandini 6:2, 3:6, 6:4. Para Wittman — Ewbank przegrała do pary włoskiej Taromi — Quintavalle 5:7, 2:6, 3:6.

## Sukces polskiego kolarza - emigranta

We Francji północnej miał miejsce bieg tak zwany „Czterech miast”, zorganizowany przez klub francuski Aubry. Obojętnie kilkunastu kolarzy francuskich wziął w nim udział Polak Marcehal z Lens. Marcehal odniósł wielki sukces zwyciężył w wyścigu, pozostawiając kolarzy francuskich daleko za sobą.

W biegu szosowym zorganizowanym w Denah, wziął udział również kilku szo-

sowców polskich. Najlepsze z pośród nich miejsce zajął Janikowski (9) przed emigrantem Galleja (10).

## Porażka Walasiewiczówny w Ameryce

Walasiewiczówna wzięła udział w lekkoatletycznych kobiecych mistrzostwach Ameryki w hali St. Louis w Nowym Jorku, podczas których została niespodziewanie pokonana przez 17-letnią Stephens w biegu na 50 m. Stephens osiągnęła czas 6.6 sek., tj. o 2 sek. gorzej od rekordu światowego, a Walasiewiczówna przybyła za nią o metr w tyle. Bieg 200 m. wygrała Walasiewiczówna w dobrym jak na halę czasie 26.7 sek.

## Z posiedzenia miejskiego komitetu W. F. i P. W. w Sosnowcu

W ub. środę odbyło się w sali posiedzeń zarządu miejskiego plenarne posiedzenie miejskiego Komitetu W.F. i P.W. w Sosnowcu pod przewodnictwem wiceprezidenta p. H. Altmastaedta.

Jak wynika ze złożonych sprawozdań rok 1954-55 był rokiem bardzo wyjątkowej pracy, tak w dziedzinie wychowania fizycznego jak również i przysposobienia wojskowego.

Sprawozdanie z wykonania budżetu zamknięcia się sumą zł. 10,466.79 w przychodach i 10,386.66 w rozchodach.

Dzięki usilnym staraniom wiceprezidenta miasta p. Altmastaedta i ofiarnej pracy komitetu w osobach pp. nac. Mroczkiewicz, prof. Kowin Oleszewskiego, pp. Siośarczyka, Nawrata S., Parysa A. i Wł. Ziemińskiego, powstał przy ul. Aleja piękny, nowoczesny urządzenie stadionu reprezentacyjnego. Za pracę tę, na wniosek p. Stanisł. Heynara, komitet wyznaczył wyżej wymienionym uznaniu.

Przedstawiony przez przewodniczących sekcji program prac na rok 1955-56 przyjęto do wiadomości. Program ten obejmuje cały szereg kursów przeszkoleniowych we wszystkich gałęziach sportu: koncentracje, zawody i t.p.

## GABINET KOSMETYCZNY „URODA”

Władysław Wnukowej

SOSNOWIEC, 3-GO MAJA 15.

WSZELKIE ZABIEGI WCHODZĄCE  
W ZAKRES WSPÓŁCZESNEJ  
KOSMETYKI

PORADY BEZPŁATNIE.

Swędenie ciała oraz wszelkiego rodzaju wyrzuty skórne usuwa

KREM LAIN-AGE (z Kogutkiem)

Jest to idealny, nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych jak u dzieci.  
R. M. Sp. W. Nr. 5333. 1205

## RZECZY CIEKAWÉ

### MUZEUUM FOTOGRAFICZNE.

Zarząd miasta Chicago postanowił utworzyć muzeum fotograficzne przy muzeum przemysłu i techniki. Gromadzone są eksponaty od najstarszych aparatów poczynając od zdjęć aż do najbardziej nowoczesnych. Cel ma dać gruntowny obraz rozwoju techniki fotograficznej od jej zarania aż do obecnie.

### JAK TELEFONUJĄ AMERYKANIE

Holdując zasobie czasu to pieniądza, Amerykanie amerykański biznesmen podczas pobytu w Europie, porozumiewał się ze swoim biurem w New Yorku wyłącznie przez telefon. Raduinek za rozmowy zamorskie w ciągu dwutygodniowego pobytu wyniósł około 15,000 zł., podczas gdy raduinek hotelowy opiewał zaledwie na 5,000 zł.

## Broń Amunicja

pani koszykowna, przybory myśliwskie. Mażymy do zycia. Rowery oraz wszelkie wyposażenie w wielkim wyborze najniższymi cenami poleca

J. Schabowski

Dąbrowa Górna, Sobieskiego 10.

## WINA

KRYMSKIE czerwone i białe

Zł. 3.75, 4.00 i 4.25.

KAUKASKIE czerwone i białe

Zł. 4.00 — 4.25 But.

KRAJOWE od zł. 1.50. 2117

Spirytus i wódki monopolowe

KAWA palona od 4.50 Kłgr.

DELIKATESOWE SZYNKI

W PUSZKACH poleca

EMIL WOŹNIAK

Dąbrowa, ul. Sobieskiego 23.

ŻYWE RYBY

Codziennie masło deserowe świeże.

## Śmigusówki wody kwiatowe, perfumy

najkorzystniej zakupisz tylko w fabrycznym składzie „ADA” Sosnowiec, Modrzewska 30 Hale Rozwoju.

## DRÓBNE OGŁOSZENIA

### ZGUBIONE DOKUMENTY

LEGITYMACJĘ wojskową wydaną — P. K. U. Będzin zgubił Pinczewski Dawid 2202

LEGITYMACJĘ Kasy Chorob 4223942 wydaną Będzinie zgubiła Swardbaum Szymon

### KUPNO i SPRZEDAŻ

NAJCORZYSTNIEJ można kupić lub sprzedać samochody, motocykle, komisy, brzośtonowe, komisy z najnowszymi modelami. Pracownia ręk. Działowej. Sosnowiec, Modrzewska 30. Hala Rozwoju.

2 MOTOCYKLE do sprzedania „Triumph” i „Gale” 500 cm. kompletnie wyposażone. Kuponia Kazimierz A. Sosnowiec, Kofala m. 1.

42 PRETY PLACU 22 metr. frontu (do ul. 1000 cm. kompletnie wyposażone. Kuponia Kazimierz A. Sosnowiec, Kofala m. 1.

PIĘCIU PRACOWNI ZŁOŻENIE TYLKO KREMEL META Złoty wieszak

## PAMIĘTAJ! nigdzie nie znajdziesz takiego wyboru!!

WODY KWIATOWE — PERFUMY

Moe nowości „SIŁA” SOSNOWIEC  
Piękne kompozycje HALE ROZWOJU  
SMIGUSOWKI Świętozna anizka cen!!!

## NA ŚWIĘTA

PERFUMY fabryk krajowych i zagranicznych  
WODY KWIATOWE, KOLONSKIE  
SMIGUSOWKI  
MYDŁA TOALETOWE  
i wszelkie artykuły kosmetyczne

POLECA:  
SKŁAD APTECZNY i PERFUMERJA  
M. JAGIEŁŁOWICZ  
SOSNOWIEC, 3-go Maja 7. Telef 1-71 i 3-39.

## KINO

„Zagłębie”

## F. P. 1 NIE ODPOWIADA

Epokowy film genialnych problemów najmilszy pomnik twórczości umysłu ludzkiego. W-g. scenarjusza słynnej powieści K. Siedmaka, W. Reisela.

Wkrótce: Polski film  
A. B. C. MIŁOŚCI Z DYMSZĄ I KRUKOWSKIM

## KINO

„Palace”

w Sosnowcu ul. Warszawska 2.

Wielki podwójny program świąteczny! Niedziela 21 i poniedziałek 22 kwietnia  
Czołowy film sowiecki wytwórni „Sojuzfilm” w Moskwie p. t.

## Ostatni z Gołowlewych

W roli tyt. W. Gardin — bohater „Turbin 50.000”.  
II-gi film  
BANITA

wzruszający dramat z okresu walk o niepodległość Stanów Zjednoczonych. W roli gł. Ryszard Barthelmes.  
Bilety po 25 gr. sprzedawane będą do godz. 7-mej

## KINO

„EDEN”

DZIAŁ! DLA MŁODZIEŻY DOZWOLONY.  
Konflikt sumienia z sercem w filmie i p.t.

## Człowiek, który ukradł serce

W rolach głównych JAMES DUNN, BOOTS MALLORY  
i dwóch maleńkich gwiazdów  
Nadprogram: TYGODNIK FOXA.

SOSNOWIEC, Redakcja: Piłsudskiego Nr. 4.  
Tel. 64. Skrytka pocz. 62.  
Administracja: Piłsudskiego 4. Tel. 73

Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 — 1 i od 6 — 7.

Rękopisów redakcja nie zwraca

Ogłoszenia

Wiersz milimetrowy jednolamowy: na 1-ej stronie, względnie przed tekstem 60 gr.; w tekście 45 gr.; za tekstem 20 gr. Ogłoszenia drobne 10 — 30 gr. za każdy wyraz. Szerokość spacji przed tekstem i w tekście 20 mm.; za tekstem 35 mm.; w niedzielę i święta 25% drożej. Numery dowodowe płatne. Za terminowy druk oraz przestrzeganie miejsca ogłoszeń Admin. nie odpowiada.

## SERYJNE DRÓBNE OGŁOSZENIA.

Po 10 wyrazów w każdym kosztują:  
30 drobnych ogł. 16.00 zł.  
20 drobnych ogł. 15.00 zł.  
10 drobnych ogł. 7.00 zł.  
5 drobnych ogł. 4.00 zł.

Za każdy wyraz dodatkowy dopłaca się po 5 gr.

Odziały „Kuriera Zachodniego”:

BEDZIN, Malachowskiego 7. — CZELADZ, J. Dembiński, Miłowska 5. — DĄBROWA GÓRNICZA, Krótka 11. — GRODZIEC, Kiosk p. Łazimskiego. — KIELCE, Sienkiewicza 43. — ŁĄŻY, Władysław Jaworski. — OLKUSZ, Rynek, kiosk p. Kordaszewskiego. — STRZEMIĘSZYCE, księg. W. Bazinowa. — ZAWIERCIE, 3-go Maja 29. — ZĄBKOWICE, kiosk p. Krupy. — ŻARKI, F. Nuberg. — MYŚKÓW, kiosk p. Jaworskiego.

WYDAWCA I REDAKTOR NACZELNY ARNOLD. — Druk „KURIER ZACHODNI” w Sosnowcu, Piłsudskiego 4. — REDAKTOR OPP. MENYK STYPIEWSKI